

Sygn. akt IV CO 154/19

POSTANOWIENIE

Dnia 21 sierpnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 21 sierpnia 2019 r.,
na skutek wniosku strony powodowej
o wyznaczenie sądu właściwego do rozpoznania sprawy
z powództwa N.
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w Ł.
i Sądowi Okręgowemu w Ł.
o odszkodowanie

oddala wniosek.

UZASADNIENIE

N. sp. z o.o. z siedzibą w W. wniosła o wyznaczenie Sądu, przed który należy wytoczyć powództwo przeciwko Skarbowi Państwa – Sądowi Rejonowemu w Ł. i Sądowi Okręgowemu w Ł.

W uzasadnieniu wniosku Spółka wskazała, że przysługuje jej roszczenie odszkodowawcze przeciwko Skarbowi Państwa z tytułu szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie przy wykonywaniu władzy publicznej. Źródłem szkody są wyroki: Sądu Rejonowego w Ł., Wydział [...] Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (sygn. akt [...]), Sądu Okręgowego w Ł., [...] Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 sierpnia 2015 r. (sygn. akt [...]), Sądu Rejonowego w Ł., [...] Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 16 sierpnia 2017 r. (sygn. akt [...]) oraz Sądu Okręgowego w Ł., [...] Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 22 grudnia 2017 r. (sygn. akt [...]). Stosownie do wymagań określonych w art. 29 k.p.c. powództwo przeciwko Skarbowi Państwa wytacza się przed sądem właściwym miejscowo ze względu na siedzibę państwowej jednostki organizacyjnej, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie. Zastosowanie reguły wynikającej z art. 29 k.p.c. oznacza jednak, że roszczenie odszkodowawcze Spółki będzie musiało być wytoczone przed Sądem Rejonowym w Ł. albo Sądem Okręgowym w Ł., a więc jednostkami, których działalność stanowi źródło szkody. Taki stan rzeczy nie jest do zaakceptowania z perspektywy założenia istnienia obiektywizmu sędziowskiego i bezstronności Sądu, którego emanacją jest zasada *nemo iudex in causa sua*. W związku z tym zasadne jest, aby Sąd Najwyższy wyznaczył sąd, inny niż Sąd Rejonowy w Ł. oraz Sąd Okręgowy w Ł., właściwy do rozpoznania zgłoszonego roszczenia odszkodowawczego, gdyż tylko w ten sposób możliwe jest uzyskanie sprawiedliwego rozstrzygnięcia, które wydane przez bezstronny Sąd.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W świetle okoliczności przedstawionych we wniosku nie ma przeszkód do oznaczenia sądu właściwego miejscowo, zgodnie z art. 29 k.p.c., do rozpoznania sprawy, co wyłączało możliwość oznaczenia przez Sąd Najwyższy sądu na podstawie art. 45 k.p.c. Zastosowanie zasady wyrażonej w art. 29 k.p.c.

nie wyłączają także okoliczności przedstawione we wniosku. Obowiązujące przepisy nie przewidują bowiem instytucji wyłączenia sądu przez Sąd Najwyższy – do czego w istocie zmierzał rozpoznany wniosek – co faktycznie mogłoby nastąpić wtedy, gdyby od rozpoznania sprawy na podstawie art. 48 i 49 k.p.c. zostali wyłączeni sędziowie danego sądu w liczbie uniemożliwiającej rozpoznanie sprawy przez sąd właściwy. Wówczas dopiero sąd nad nim przełożony na podstawie art. 44 k.p.c. władny byłby do wyznaczenia innego sądu. Wnioskodawca nie złożył jednak wniosków o wyłączenie sędziów sądu właściwego do rozpoznania sprawy w myśl art. 29 k.p.c.

Ubocznie dodać należy, iż od dnia 7 listopada 2019 r. zmianie ulegnie stan prawny. Na mocy ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r., poz. 1469) zostanie dodany art. 44² k.p.c., zgodnie z którym, jeżeli stroną jest Skarb Państwa, a państwową jednostką organizacyjną, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie, jest sąd; 1) właściwy do rozpoznania sprawy – sąd ten z urzędu przedstawia akta sprawy sądowi nad nim przełożonemu, który przekazuje sprawę innemu sądowi równorzędnemu z sądem przedstawiającym; 2) przełożony na sądem właściwym do rozpoznania sprawy – sąd właściwy do rozpoznania sprawy z urzędu przedstawia akta sprawy temu sądowi przełożonemu, który przekazuje sprawę innemu sądowi równorzędnemu z sądem przekazującym, mającemu siedzibę poza obszarem właściwości sądu przekazującego. Przepisy te jednak nie obowiązywały w chwili orzekania przez Sąd Najwyższy.

Z tych względów orzeczono, jak w sentencji.